

Asia: VN/1193/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi Harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään:

Lausuma

Verohallinnon Harmaan talouden selvitysyksikkö (myöh. selvitysyksikkö) lausuu harmaan talouden torjunnan näkökulmasta ja kannattaa Harmaan talouden selvitys-yksiköstä annettuun lakiin (myöh. HTSY-laki) esitettyjä muutoksia mm. selvitysyksikön toimialan laajentamisesta.

Selvitysyksikkö ehdottaa lisäksi valtiovarainministeriön harkittavaksi, että HTSY-lain ehdotettua 10 §:n 3 momenttia muutettaisiin niin, ettei siinä säädettäisi määräaikaä ilmiöselvitysten poistamiselle.

Perustelut

Selvitysyksikön toimialan laajentaminen

Hallituksen esityksen keskeisin vaikutus harmaan talouden torjuntaan olisi selvitysyksikön toimialan laajentaminen koskemaan sellaisia luonnollisia henkilöitä, joilla ei ole omistus- tai vastuuasemaa yrityksissä tai muissa organisaatioissa. Tämä parantaisi selvitysyksikön mahdollisuuksia tehdä ilmiöselvityksiä uusista harmaan talouden ilmiöistä ja muodoista ja se parantaisi myös viranomaisten kykyä tunnistaa ja ennaltaehkäistä harmaata taloutta kokonaisvaltaisesti. Selvitysyksikön näkemyksen mukaan mahdollisuus laatia velvoitteidenhoitoselvityksiä myös yritystoimintaan kytketyimmättömistä henkilöistä tehostaisi viranomaisten välistä tietojenvaihtoa ja parantaisi

harmaan talouden torjuntaa viranomaistehtävissä. Viranomaiset saisivat ehdotetun muutoksen myötä nopeammin ja kattavammin ajantasaista tietoa sekä organisaatioiden että luonnollisten henkilöiden velvoitteiden hoitamisesta ja taloudellisesta tilanteesta.

Ilmiöselvitykset ja rekisteristä poistaminen

Esityksessä ehdotetun HTSY-lain 10 §:n 3 momentin mukaan selvitystietojärjestelmään tallennettu valmis ilmiö- ja velvoitteidenhoitoselvitys olisi poistettava viiden vuoden kuluttua selvityksen valmistumisesta, jollei selvityksen edelleen säilyttäminen ole 1 §:ssä säädetyn tehtävän suorittamiseksi välttämätöntä.

Selvitysyksikkö toteaa, että HTSY-lain 3 §:n 2 momentin mukaisesti ilmiöselvityksessä kuvataan harmaan talouden ilmiöitä ja harmaan talouden torjuntaa sekä näiden vaikutuksia yksilöimättä organisaatiota tai (organisaatio)henkilöä. Ilmiöselvitys ei siis sisällä henkilötietoja tai muitakaan tietoja, joista voisi tunnistaa yrityksiä tai henkilöitä. Valmiit ilmiöselvitykset ovat tieteellisiin tutkimuksiin rinnastettavia, pääosin julkisia tuotoksia, jotka tyypillisesti julkaistaan kaikkien saataville www.harmaa-talous-rikollisuus.fi sivustolla. Selvityksiä käytetään usein päätöksenteon, lainvalmistelun ja muiden tutkimusten taustamateriaaleina.

Selvitysyksikkö katsoo, ettei ilmiöselvitysten poistamiselle selvitystietojärjestelmästä määräajassa ole niiden luonteen vuoksi tarvetta, sillä ne eivät sisällä henkilötietoja. Päinvastoin niiden käyttötarve muita tarkoituksia varten edellyttäisi niiden pysyvää säilyttämistä.

Helsingissä 18.3.2025

Janne Marttinen

johtaja

Marko Niemelä

apulaisjohtaja

Verohallinnon Harmaan talouden selvitysyksikön sähköisesti allekirjoitettu lausuma on tallennettu Verohallinnon IDA-järjestelmään diaarinumerolla VH/876/00.04.05/2025

Niemelä Marko

Verohallinto - Verohallinto/Harmaan talouden selvitysyksikkö